

Datum
2026-05-04

Ärendenummer
Kst/2026:318

Finansdepartementet

Örnsköldsviks kommuns yttrande, Belägg för broms? Åtgärder för starkare incitament till lägre kommunalskattesatser, SOU 2026:20 (Fi2026/00577)

Örnsköldsviks kommun har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet Belägg för broms? Åtgärder för starkare incitament till lägre kommunalskattesatser, SOU 2026:20.

Utredningens huvudförslag avseende skattebromsavgift/skattesänkingsbidrag:

- En kommun eller region som sänker skattesatsen jämfört med föregående budgetår ska få ett årligt bidrag i tre år, motsvarande 25 procent av skattesänkningen år 1, 15 procent år 2 och 10 procent år 3.
- En kommun eller region som höjer skattesatsen ska betala motsvarande skattebromsavgift under tre år.
- Om kommunen eller regionen gör flera ändringar av skattesatsen under en treårsperiod ska varje ändring beräknas för sig och årligen summeras till ett samlat belopp som antingen blir ett bidrag eller en avgift.

Utredningen föreslår bland annat även åtgärder som syftar till att främja en inriktning på effektivitet i kommunal verksamhet och till att det ska finnas genomtänkta planer för skattenivån.

Datum
2026-05-04

Ärendenummer
Kst/2026:318

Sammanfattningsvis är Örnsköldsviks kommun positiv till utredningens förslag om skattesänkingsbidrag, men negativ till förslaget om skattebromsavgift. Kommunen är även positiv till flera av utredningens övriga förslag, särskilt de delar som stärker effektivitet, långsiktig ekonomisk planering och tydlighet i den kommunala styrningen.

Kommunen delar uppfattningen att det behövs starkare incitament för att hålla nere kommunalskatten och att det ska löna sig för kommuner och regioner att sänka skatten när ekonomiskt utrymme finns. Ett skattesänkingsbidrag kan bidra till att premiera ansvarstagande, effektiviseringar och prioriteringar som skapar förutsättningar för lägre skattetryck.

Samtidigt är kommunen tveksam till att införa en skattebromsavgift. En sådan ordning innebär en inskränkning i beskattningsrätten och det kommunala självstyret. Det finns också en risk att en generell avgiftsmodell blir alltför trubbig och inte tar tillräcklig hänsyn till att kommuner verkar under olika strukturella och ekonomiska förutsättningar. Kommunen menar därför att staten bör vara försiktig med att införa ekonomiska sanktioner kopplade till kommunala skattebeslut.

Nedan redogörs för Örnsköldsviks kommuns synpunkter på delar av utredningens förslag. Kommunen är positiv till att införa skattesänkingsbidrag. Motivet till detta är att:

- Det är rimligt att staten premierar kommuner och regioner som genom effektiviseringar, prioriteringar och god ekonomisk hushållning skapar utrymme för att sänka skatten.
- Ett skattesänkingsbidrag stärker incitamenten för återhållsamhet och långsiktigt ansvarstagande i den kommunala ekonomin.
- Lägre kommunalskatt stärker drivkrafterna till arbete och tillväxt och ger invånarna möjlighet att behålla mer av sin inkomst.

Kommunen är skeptisk till att införa skattebromsavgift. Motivet till detta är att:

- Skattebromsavgiften innebär en inskränkning i beskattningsrätten och den kommunala självstyrelsen.
- En generell avgiftsmodell riskerar att bli ett trubbigt styrmedel som inte fullt ut tar hänsyn till lokala förutsättningar och oförutsedda ekonomiska förändringar.
- De flesta kommuner försöker redan så långt som möjligt undvika skattehöjningar, och ytterligare sanktioner riskerar därför att få begränsad effekt i förhållande till ingreppet i självstyret.
- Ytterligare ett delsystem riskerar att minska begripligheten för medborgarna i ett redan komplext system för skatteintäkter och statsbidrag.

Datum
2026-05-04

Ärendenummer
Kst/2026:318

Kommunen är positiv till att:

- Eftersträva effektivitet i kommunerna och att det ska framgå av riktlinjen för God ekonomisk hushållning
- En långsiktig plan för skattesats införs
- Det införs en skyldighet att motivera en skattesatshöjning
- Staten ger förutsägbarhet i planeringsförutsättningar för generella statsbidrag men även riktade statsbidrag.
- Konjunkturstabiliserande statsbidrag utreds

Kommunen vill i detta sammanhang särskilt understryka att effektiva kommuner är en grundläggande förutsättning för en långsiktigt hållbar ekonomi och för möjligheten att hålla nere skattesatsen. Arbetet med effektivisering, uppföljning, prioritering och god ekonomisk hushållning måste därför vara ständigt pågående i alla kommuner.

Kommunen konstaterar avslutningsvis att nuvarande utjämningsystem (kostnads- och inkomstutjämnning) inte omfördelar tillräckligt mycket, vilket är grundproblemet som gör att differenserna i skattesats i kommunerna är omotiverat stora. Vår uppfattning är att de stora differenserna i skattesats inte enbart kan förklaras av skillnader i effektivitet och ambitionsnivå. Ett steg i rätt riktning skulle vara att genomföra förslaget från utredningen Nätt och jämnt, SOU 2024:50.

Örnsköldsviks kommun
För kommunstyrelsen

Anna-Britta Åkerlind (C)
Ordförande